

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

Bułka MAŁGORZATKA

MAŁGORZATKA – bułka małgorzatka (małą literą pisana jak wszelkie określenia rodzajów produktów spożywczych) – wygląda, jakby była sklejona z czterech mniejszych bułeczek, a do tego jest posypana makiem.

Można by było podejrzewać, że bułka małgorzatka została tak nazwana na cześć sanitariuszki Małgorzatki z partyzanckiej piosenki (upamiętniającej Janinę Załęską-Niewiarowską, pseudonim „Małgorzata”, sanitariuszkę z pułku „Baszta” – „tę najdzielniejszą, jaką znam”), gdyby nie to, że bułki małgorzatki były znane już co najmniej 120 lat przed urodzeniem się sanitariuszki Małgorzatki, na co wskazują poświadczenia tekstowe.

Są dwie hipotezy dotyczące pochodzenia nazwy. Jedna wiąże nazwę bułeczki z imieniem córki, żony lub ukochanej jakiegoś nieznanego piekarza, który w ten sposób chciał ją upamiętnić. Nie ma jednak dowodów potwierdzających to przypuszczenie. Druga hipoteza wydaje się bardziej prawdopodobna, odwołuje się bowiem do ludowej symboliki i do postaci św. Małgorzaty, niegdyś bardzo lubianej i popularnej – jeśli można użyć tego określenia w odniesieniu do świętej, dziewicy i męczenniczki. Święta Małgorzata, której wspomnienie liturgiczne jest obchodzone 20 lipca, to patronka kobiet brzemiennych – to do niej modliły się przyszłe matki, prosząc o wstawiennictwo, szybki i pomyślny poród, a także zdrowie dla nowo narodzonych dzieci. Pękata bułeczka, która łatwo dzieli się na cztery mniejsze, symbolizuje brzemiennność i wielodzietność, niegdyś tak pożądaną. Mak, którym dodatkowo posypana jest małgorzatka, to symbol płodności i plenności, jest to więc ten sam krąg semantyczno-konotacyjny. Dlatego też druga hipoteza wydaje się bardziej przekonująca i prawdopodobna.